

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Milana Procházky a soudců Mgr. Karla Černína, Ph.D., a JUDr. Ing. Venduly Sochorové ve věci

žalobců: a) **Obec Bítovčice**
sídlem Bítovčice 124
zastoupeného advokátkou JUDr. Boženou Zmátlovou
sídlem Dvořákova 1927/5, Jihlava

b) **Svaz vodovodů a kanalizací JIHLAVSKO**
sídlem Žižkova 93, Jihlava
zastoupeného advokátem JUDr. Oldřichem Chudobou
sídlem Při trati 1084/12, Praha

proti
žalovanému: **Krajský úřad Kraje Vysočina**
sídlem Žižkova 1882/57, Jihlava

o žalobách ze dne 11. 7. 2021 a 23. 7. 2021 proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 5. 2021,
čj. KUJI 45306/2021

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 5. 2021, čj. KUJI 45306/2021 se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.

- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci a) jako náhradu nákladů řízení částku 11 228 Kč k rukám jeho zástupkyně JUDr. Boženy Zmátlové, advokátky, a to do 1 měsíce od právní moci tohoto rozsudku.
- III. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci b) jako náhradu nákladů řízení částku 11 228 Kč k rukám jeho zástupce JUDr. Oldřicha Chudoby, advokáta, a to do 1 měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. V řešené věci jde o nárok na finanční vypořádání, který uplatňuje obec Bítovčice vůči Svazu vodovodů a kanalizací Jihlavsko (dále též „SVAK“). SVAK je dobrovolným svazkem měst a obcí. Obec Bítovčice z něj ke dni 31. 12. 2014 vystoupila. Mezi ní a SVAKem nedošlo k majetkovému a finančnímu vypořádání, obec Bítovčice se proto obrátila na Krajský úřad Kraje Vysočina s návrhem na zahájení sporného řízení o zaplacení částky 14 509 926 Kč s příslušenstvím z titulu finančního vyrovnání. Majetkové vypořádání je předmětem jiných řízení před krajským soudem (sp. zn. 31 A 103/2019, 30 A 24/2021).
2. Žalovaný ve svém rozhodnutí označeném v záhlaví (dále též „napadené rozhodnutí“) obci Bítovčice částečně vyhověl, neboť jí výrokem I. přiznal právo na zaplacení částky 1 476 422 Kč, ve zbytku (výrok II.) její nárok ve výši 13 033 504 Kč zamítl. Ve výroku III. napadeného rozhodnutí pak žalovaný zavázal obec Bítovčice k tomu, aby SVAKu zaplatila na náhradě nákladů řízení částku ve výši 14 157 Kč.
3. Proti výroku II. napadeného rozhodnutí, kterým žalovaný zamítl část nároku, brojí obec Bítovčice u Krajského soudu v Brně (žalobu podala dne 11. 7. 2021 a soud jí přidělil sp. zn. 30 A 84/2021). Proti výroku I. napadeného rozhodnutí zase podal žalobu SVAK (žaloba došla soudu dne 23. 7. 2021 a dostala sp. zn. 30 A 89/2021). Obě žaloby směřují proti různým výrokům téhož rozhodnutí. Proto krajský soud usnesením ze dne 22. 9. 2021, čj. 30 A 84/2021 - 240 spojil obě výše uvedené věci ke společnému projednání (obě jsou vedeny pod sp. zn. 30 A 84/2021).

II. Shrnutí žalob

Obec Bítovčice

4. Obec navrhuje zrušit výrok II. napadeného rozhodnutí, neboť ho žalovaný odůvodnil nepřezkoumatelně a nezákonně.
5. Žalovaný nesprávně zjistil výši vypořádacího podílu žalobce ve SVAK. Napadené rozhodnutí bylo pro žalobce nepředvídatelné a narušilo jeho právní jistotu (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 3. 6. 2009, sp. zn. I. ÚS 420/09 a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 4. 2008, čj. 4 As 20/2007 - 64). Ačkoliv žalovaný v rozhodnutí citoval rozsudky Krajského soudu v Brně ve věci vypořádacího nároku jiného člena, který vystoupil ze SVAK, nevycházel z nich (rozsudky Krajského soudu v Brně týkající se nároků statutárního města Jihlava ze dne 29. 8. 2019, čj. 29 A 54/2014 - 314, ze dne 24. 10. 2018, čj. 29 A 83/2013 - 466, ze dne 24. 10. 2019, čj. 29 A 92/2014 - 301 a ze dne 24. 10. 2019, čj. 29 A 41/2014 - 256). Krajský soud v deklarovaných rozsudcích uvedl, že podíl lze vypočítat dle počtu obyvatel obce vůči všem obyvatelům členských obcí. Pokud se má tento výpočet

Shodu s prvopisem potvrzuje: J. P.

použít pro určení výše závazků obce vůči svazku, je spravedlivé, aby byl též použit pro výpočet vypořádacího podílu. Jestliže smlouva a stanovy nevymezují v potřebném rozsahu zásady pro spravedlivé vypořádání vystoupivší obce, pak je nezbytné vnímat i širší souvislosti a historické návaznosti. Žalovaný neprojevil zájem zjistit tyto historické souvislosti (např. privatizaci).

6. Dále žalobce nesouhlasí s tím, že SVAK nabyl majetek originálním způsobem na základě smlouvy s Fondem národního majetku. Privatizovaný majetek totiž nabyly obce a teprve ty mohly dát souhlas k tomu, aby je SVAK zastupoval a s majetkem obcí následně hospodařil. Zákon č. 92/1991 Sb., o privatizaci, ani neupravuje přímé převedení majetku na svazek obcí.
7. Žalovaný při výpočtu vycházel z vlastních nepodložených úvah a uznal pouze část žalobcova nároku (finanční prostředky na tzv. virtuálním účtu a podíl na hodnotě obchodního podílu SVAK v obchodní korporaci Svazu VKMO, s. r. o.). Žalovaný při výpočtu žalobcova podílu v korporaci Svaz VKMO počítal s podílem ve výši 0,26 %, čímž zkrátil jeho nárok pětinasobně. Žalobci nepochybně náleží podíl na financích SVAK (na účtech i v hotovosti) a vypořádání podílu na společném majetku. Obdobně viz bod 57 již citovaného rozsudku Krajského soudu v Brně čj. 29 A 54/2014 - 314. Žalovaný se navíc nevypořádal s tím, jak bude vypořádán společný majetek. Teoreticky sice lze souhlasit s tím, že podíl na společném majetku se nevrací. Ovšem v takovém případě žalobci náleží peněžní vypořádání.
8. Žalobce se domníval, že správným klíčem k výpočtu vypořádacího podílu je poměrnost podle počtu obyvatel (což vyplývá i z čl. 12.8 stanov). Rozdílný klíč pro vypořádání aktiv a pasiv je nelogický a ničím nepodložený. Podle stejného pravidla navíc žalobce hradil své členské příspěvky SVAK. Konečně byl stejný způsob výpočtu použit i při vypořádání nároku statutárního města Jihlava, když ze SVAK vystupovalo.
9. Žalobce též uvádí, že žalovaný narušil jeho legitimní očekávání. Žalobce se logicky domníval, že při jeho vypořádání bude SVAK (a žalovaný) postupovat stejně, jako v případě města Jihlavy. Žalobce odkázal na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21. 8. 2003, sp. zn. 29 Odo 146/2003 týkající se vypořádání člena družstva. Tam vyslovený závěr lze podle žalobce uplatnit i na nynější věc – úprava vypořádání ve stanovách nemůže být postavena tak, aby fakticky umožňovala družstvu zvolit si způsob vypořádání.
10. Žalovaný pochybil též v procesní rovině, jelikož konkrétně neuvedl, které z navržených důkazů provedl a co z nich zjistil, které naopak neprovedl a proč. Dále se nevypořádal s žalobcovými námitkami a tvrzeními.

SVAK

11. Výrok I. napadeného rozhodnutí je nepřezkoumatelný, jelikož se žalovaný nevypořádal s námitkami žalobce.
12. Žalobce nesouhlasí s tím, že žalovaný přiznal obci Bítovčice vůbec nějaké právo na finanční vypořádání. Úprava ve stanovách je úplná a výlučná. Žalovaný však rozhodl svévolně na základě analogie *iuris* a zásad spravedlnosti. Tento postup nemá oporu ani ve stanovách, ani v zákoně. SVAK má podle stanov povinnost vystoupivší obci bezúplatně převést do vlastnictví vložený majetek a majetek, který byl do SVAK převeden dle privatizačního projektu (vč. technického zhodnocení). Podíl na společném infrastrukturním majetku stanovy obci Bítovčice vůbec nepřiznávají. Způsob vypořádání považuje žalobce za zcela

logický. Obce vkládaly do svazku vodovody a kanalizace na svém území, žalobce je spravoval a investoval do jejich obnovy, přičemž po vystoupení se tento majetek bezúplatně převede zpět vystoupivší obci. Žalobce ještě odkazuje na rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 19. 11. 2020, čj. 62 A 152/2018 - 102, ve věci vypořádacího podílu obce Roštění po vystoupení ze Svazku obcí pro hospodaření s odpady – Bystřice pod Hostýnem, který považuje za více přílehlavý než rozsudky ve věci vystoupení města Jihlavy ze SVAK.

13. Žalovaný rozhodoval spor na základě obecných (soukromoprávních) zásad spravedlnosti, neboť dospěl k závěru, že v otázce vypořádacího podílu jsou stanovy neúplné. Tak tomu ale není. Stanovy jasně upravují způsob vypořádání majetkového podílu obce. Způsob vypořádání je podle § 50 odst. 2 písm. h) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích podstatnou náležitostí stanov dobrovolného svazku obcí. Pokud by proto stanovy trpěly tvrzenou vadou, byly by nezákonné a na jejich podkladě by nemohlo být řízení vedeno.
14. Žalovaný nerespektoval závazný právní názor Ministerstva vnitra v rozhodnutí ze dne 23. 8. 2019, čj. MV-29592-20/ODK-2018, kterým ministerstvo v přezkumném řízení zrušilo mezitímní i konečné rozhodnutí žalovaného. Tam ministerstvo jasně konstatovalo, že nárok obce Bítovčice není důvodný a způsob majetkového i finančního vypořádání jasně upravují stanovy. Žalovaný se od argumentace ministerstva odchýlil s tím, že použil rozsudky Krajského soudu v Brně ve věci Jihlava. Nutno dodat, že krajský soud tam zrušil napadená rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost a vůbec se nezabýval otázkou, zda jsou nároky statutárního města Jihlavy oprávněné. K této otázce se krajský soud vyjádřil pouze v nezávazné části *obiter dictum*. Navíc ve sporu s Jihlavou činil krajský soud závěry s odkazem na 47. valnou hromadu SVAK, přičemž závěry této valné hromady se týkaly výhradně vypořádání s městem Jihlavou. Usnesení 47. valné hromady bylo překonáno a zrušeno usnesením 51. valné hromady SVAK.
15. Přiznání nároku z podílu SVAK ve společnosti Svaz VKMO je nespravedlivý. Obec Bítovčice svým vystoupením ze SVAK snížila hodnotu Svazu VKMO a tím i hodnotu podílu SVAK v něm. Svaz VKMO byl založen za účelem 100 % vlastnictví akcií ve společnosti VODÁRENSKÁ AKCIOVÁ SPOLEČNOST, a. s., která má v nájmu a provozování majetek společníků Svazu VKMO (různé svazky měst a obcí). Hospodaření VAS a hodnota akcií je závislá na rozsahu provozovaného majetku a příjmech VAS na vodném a stočném vybraném od odběratelů, kteří jsou na tento provozovaný majetek napojeni. Proto obec Bítovčice svým vystoupením snížila objem provozovaného majetku VAS a tomu odpovídající vodné a stočné. Není proto spravedlivé, aby ještě obec obdržela nějaké další vypořádání. Tento nárok současně vůbec neplyne ani ze stanov, ani ze zásad spravedlnosti.
16. I pokud by byl přiznaný nárok za podíl ve Svazu VKMO důvodný, určil žalovaný jeho výši způsobem, který neodpovídá ani stanovám, ani provedenímu dokazování. Žalovaný uzavřel, že nárok představuje 0,26 % na hodnotě podílu SVAK ve společnosti Svaz VKMO. Výpočet podílu 0,26 % přitom žalovaný přebírá z jiného řízení (sp. zn. OOSČ 447/2018), ve kterém tento podíl určil odkazem na virtuální účty. Tato úvaha je *a priori* chybná, neboť stanovy žádné virtuální účty neznají a žalobce žádné takové účty nevede.
17. Žalovaný přiznal obci Bítovčice nárok na vyplacení částky z jejího „virtuálního účtu“, ačkoliv se jej obec vůbec nedomáhala. Tím žalovaný porušil § 141 odst. 2 a 7 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Vázanost podaným návrhem nelze obejít s tím, že krajský soud v rozsudcích ve věci Jihlava přikázal žalovanému najít spravedlivé vypořádání za

zhodnocení majetkové podstaty SVAK. Napadené rozhodnutí bylo fakticky prvním úkonem ve věci a žalovaný neumožnil SVAK vyjádřit se k předmětu řízení. Žalovaný vyšel z dříve rozhodované věci (statutární město Jihlava), aniž by zařadil do spisu nějaké listiny z té věci a dal stranám možnost se k nim vyjádřit. Pokud by totiž žalobce věděl o nároku z virtuálního účtu, jistě by uplatnil námitku promlčení. Navíc tento nárok neexistuje a nemá v ničem oporu. Virtuální účet je fikcí žalovaného, stejně jako podíl na finančních příjmech či zisku SVAK. Finanční prostředky investuje SVAK do výstavby a do obnovy a rozvoje majetku SVAK. Bítovčice jsou malou obcí a prakticky využívala cenové solidarity ve svůj prospěch na úkor větších obcí – negenerovala totiž dostatečné příjmy k tvorbě nájemného, z něž se zpravidla investice platily.

III. Vyjádření žalovaného

18. Žalovaný navrhuje podané žaloby zamítnout a odkazuje na odůvodnění napadeného rozhodnutí. Na svém procesním stanovisku setrval po celou dobu řízení před soudem.

IV. Posouzení věci krajským soudem

19. Žaloby jsou důvodné.
20. Soud rozhodl ve věci samé bez jednání podle § 76 odst. 1 písm. c) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), neboť zrušil rozhodnutí pro vady řízení (porušení procesních pravidel, jež mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé). Proto krajský soud neprováděl ve věci žádné dokazování.

Skutková zjištění

21. Soud nejprve stručně nastíní skutkový stav, jak vyplynul z napadeného rozhodnutí a ze správního spisu (v němž soud ověřoval skutečnosti, které byly podle žalobců sporné), a to jen v rozsahu potřebném pro následné právní posouzení věci.
22. Svaz vodovodů a kanalizací Jihlavsko vznikl zakladatelskou smlouvou ze dne 2. 7. 1993, jejíž součástí jsou stanovy, které byly po roce 2001 aktualizovány. V té době měl SVAK postavení dobrovolného svazku obcí podle § 46 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích. K založení svazku došlo za účelem zabezpečení zásobování pitnou vodou, odvádění a čištění odpadních vod měst a obcí sdružených ve svazku (bod 4 zakladatelské smlouvy). Podle čl. 3 odst. 3 stanov je předmětem činnosti svazku zejména ochrana životního prostředí, zajištění koncepce rozvoje a obnovy vodovodů, kanalizací, ČOV a s nimi související zařízení v obcích, sdružených ve svazku, a to v rozsahu § 50 zákona o obcích (zajišťování kvality dodávané vody, odvádění a čištění odpadních vod, rozšiřování a zdokonalování inženýrských sítí vodních děl).
23. Za účelem řádného a odborného provozu zařízení uzavřel dne 28. 4. 2010 SVAK smlouvu o provozu vodovodů a kanalizací, o nájmu vodovodů a kanalizací, o správě a rozvoji majetku vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu, se společností VODÁRENSKÁ AKCIOVÁ SPOLEČNOST, a. s. (dále též „VAS“). Z této smlouvy jsou důležité především dvě okolnosti. SVAK pronajal společnosti VAS vodovody a kanalizace se všemi součástmi a příslušenstvím, které má SVAK ve vlastnictví, výpůjčce nebo k nim má právo hospodaření od členských obcí (čl. 1.1 smlouvy). V souvislosti s tím postoupil SVAK na společnost VAS též právo na vodné a stočné související s pronajatým majetkem (čl. 4.1 smlouvy). Naproti tomu se VAS zavázal každoročně platit SVAK nájemné v ujednané výši (čl. 3.1 smlouvy).

Mezi další povinnosti VAS, kromě placení nájemného, patřil především provoz a údržba vodovodů a kanalizací, vodních zdrojů, provádění oprav a odstraňování poruch a havárií.

24. Ze znaleckého posudku ke stanovení hodnoty majetku SVAK (ze dne 20. 1. 2014) vyplývá, že dlouhodobý finanční majetek SVAK představuje obchodní podíl ve společnosti Svaz VKMO. Společnost Svaz VKMO je akcionářem VAS (na kterou SVAK převedl vodohospodářský majetek – viz předchozí bod), ke dni 31. 12. 2012 dokonce akcionářem jediným. Jak uvádí předmětný znalecký posudek, společnost Svaz VKMO je ze 100 % vlastněn svazky měst a obcí, přičemž podíl ve společnosti VAS byl nejvýznamnější položkou aktiv této společnosti. Žalovaný k tomu v napadeném rozhodnutí doplňuje, že společnost Svaz VKMO vznikla 21. 5. 1999 a základním jměním společnosti byly akcie společnosti VAS s tím, že SVAK byl jedním ze zakládajících společníků Svazu VKMO.
25. Zastupitelstvo obce Bítovčice schválilo dne 25. 6. 2014 usnesením č. 06/2014 vystoupení obce ze SVAKu s ukončením členství ke dni 1. 1. 2015. Následný pokus o vypořádání mezi obcí Bítovčice a SVAK byl neúspěšný. Návrh smlouvy o majetkovém vypořádání vypracované SVAKem obec Bítovčice odmítla usnesením zastupitelstva ze dne 26. 11. 2014, č. 10/2014. Z návrhu smlouvy o majetkovém vypořádání plyne, že SVAK měl obci Bítovčice vrátit (i) věci převedené do SVAK dle privatizačního projektu, (ii) věci pořízené SVAK pro potřeby obce Bítovčice s jejím finančním přispěním, (iii) vložený majetek obce do SVAK v době členství bez podílu na společném zařízení vodovodů a kanalizací. Dle stejné návrhu měla obec Bítovčice zaplatit SVAK v rámci finančního vypořádání finanční kompenzaci předaných vodoměrů (9 387,95 Kč) a náhradu nákladů SVAK vzniklých v souvislosti s vystoupením obce Bítovčice (19 222 Kč).
26. Obec Bítovčice následně uplatnila u žalovaného nárok na finanční vypořádání vůči SVAK a odůvodnila jej takto:
- i) podíl na hodnotě obchodního podílu SVAK ve společnosti Svaz VKMO, s. r. o., ve výši 1 603 242 Kč,
 - ii) podíl na peněžitém majetku SVAK v hodnotě 1 416 562 Kč,
 - iii) podíl na ceně majetku nabytého SVAK vlastní činností mimo území obce Bítovčice v hodnotě 10 905 061 Kč,
 - iv) podíl na exekucním vymožení pohledávky města Jihlavy v hodnotě 279 179 Kč,
 - v) podíl na snížení majetku SVAK v důsledku toho, že SVAK nechal promlčet pohledávky vůči Jihlavě ve výši 305 882 Kč,
- celkem tedy 14 509 926 Kč.
27. O nároku rozhodl žalovaný napadeným rozhodnutím tak, že obci Bítovčice přiznal nárok na finanční prostředky z virtuálního účtu obce Bítovčice ve SVAK (prostředky určené k investování na území obce) a podíl na hodnotě obchodního podílu SVAK ve společnosti Svaz VKMO, s. r. o. Všechny ostatní nároky obce žalovaný zamítl.

Právní úprava, smluvní rámec (stanovy) a judikatura

28. Relevantní právní úpravu obsahuje předně zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení). Podle jeho § 49 odst. 1 mají obce právo být členy dobrovolného svazku obcí za účelem ochrany a prosazování svých společných zájmů. Podle § 50 odst. 2 písm. h) téhož zákona platí, že přílohou smlouvy o vytvoření svazku obcí jsou jeho stanovy, v nichž musí být

Shodu s prvopisem potvrzuje: J. P.

uvedeny podmínky přistoupení ke svazku obcí a vystoupení z něj, včetně vypořádání majetkového podílu.

29. Článek 12 stanov SVAKu s názvem „*Podmínky přistoupení ke svazku obcí a vystoupení z něj*“ zakotvuje v bodě 4 písm. a) právo obce ze svazku vystoupit podle projevu své vůle na základě rozhodnutí zastupitelstva obce, které bude doručeno předsednictvu do 14 dnů od rozhodnutí zastupitelstva. Dále stanovuje: „*Smlouvy o finančním vypořádání mezi vystupující obcí a svazkem musí být vypořádány nejpozději do 1 měsíce ode dne zániku členství. Pokud nedoručí k uzavření smlouvy o majetkovém vypořádání v daném termínu z důvodů na straně vystupující obce, zaplatí obec smluvní pokutu ve výši ročního členského příspěvku pro příslušný rok. Pokud nedoručí k uzavření smluv z důvodů ze strany svazku, je svazek povinen plnit povinnosti dané stanovami tak, jako by byla vystupující obec právoplatným členem svazku...*“
30. V čl. 12.6 stanovy (ve změněné verzi ze dne 12. 12. 2006) řeší vrácení majetku vystupující obci následujícím způsobem: „*Vystoupí-li obec dle čl. 12.4, písm. a) ze svazku, je svazek povinen obci vrátit vložený majetek a majetek, který byl do svazku převeden dle privatizačního projektu, včetně technického zhodnocení na tomto majetku provedeném a majetek pořízený pro potřeby obce s jejím finančním příspěvkem, avšak bez podílu na společném zařízení vodovodů a kanalizací, jehož seznam je uveden v příloze č. 2 stanov. Tento majetek je nedělitelný a zůstává majetkem svazku. Seznam společného majetku nelze rozšířit o další majetek bez souhlasu zastupitelstva obce, o jejíž majetek by se seznam rozšiřoval.*“
31. Podle čl. 12.7 Stanov u místního infrastrukturního majetku, který byl vybudován a vložen do svazku v době členství obce ve svazku, „*musí obec provést při vystoupení ze svazku finanční vypořádání v závislosti na zdrojích, ze kterých bylo vodárenské nebo kanalizační zařízení vybudováno. Obec je povinna finančně vypořádat jen tu část, kterou na vybudování zařízení přispěl svazek nad podíl investičních prostředků příslušející obci dle vloženého majetku. V případě, že náklady na pořízení věci byly hrazeny z úvěru, uhradí vystupující obec i úroky z tohoto úvěru. Dále je obec povinna poukázat svazku finanční prostředky ve výši DPH, vyměřené v souvislosti s převodem místního infrastrukturního majetku.*“
32. Článek 12.8 Stanov řeší situaci, kdy je společný infrastrukturní majetek zatížen úvěrem. Tehdy musí vystupující obec „*uhradit svazku zbývající část úvěru, jímž je tento majetek zatížen. Podíl obce bude vypočten takto: zůstatková hodnota úvěru včetně úroku se vydělí celkovým počtem obyvatel všech členských obcí svazku a tato částka se vynásobí počtem obyvatel vystupující obce.*“
33. Co se týká dosavadní judikatury správních soudů, v první řadě z ní vyplývá, že žalovaný krajský úřad měl pravomoc v dané věci rozhodnout. Vypořádání majetkového podílu obce ve SVAKu představuje její nárok vycházející z právních vztahů založených na základě veřejného práva a vyplývající z veřejnoprávní smlouvy. O takovém nároku je příslušný rozhodnout správní orgán, nikoli soud v civilním řízení [§ 169 odst. 1 písm. b) správního řádu, § 4 odst. 1 s. ř. s., srov. též rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 4. 2018, čj. 10 As 213/2014-187, a ze dne 14. 2. 2018, čj. 10 As 258/2017-176, č. 3725/2018 Sb. NSS, či usnesení zvláštního senátu ze dne 25. 2. 2016, čj. Konf 10/2015-11, a ze dne 19. 6. 2018, čj. Konf 9/2018-8].
34. Pokud jde o formu rozhodnutí, žalovaný rozhodl zcela v intencích dosavadní judikatury Krajského soudu v Brně. Vycházel z toho, že jeho úkolem je konstitutivně stanovit, zda má

navrhovatel nárok na finanční vypořádání a v jaké výši. Toto východisko se však ukázalo jako chybné.

35. K tomu je nutno na vysvětlení uvést, že obcí, které vystoupily ze SVAKu, bylo více. Krajský úřad Kraje Vysočina i Krajský soud v Brně se již několikrát zabývaly nároky na majetková a finanční vypořádání, které tyto obce uplatnily vůči SVAKu či které si SVAK nárokoval na nich. Jde ale o složitou problematiku, která je nová jak pro úřady, tak pro správní soudy. Právní názory na ni se tříbí teprve v reakci na úkony účastníků řízení a mnohdy až Nejvyšší správní soud dává všem zúčastněným definitivní odpověď na zcela zásadní otázky, od nichž se odvíjí veškeré další kroky. Právě k tomu došlo i v nedávné době.
36. Krajský soud v Brně dosud zastával názor, že stanovy svazku v nynějším případě nezakládají přímé nároky obcí a SVAKu, nýbrž stanovují toliko pravidla pro vzájemné vypořádání. Teprve rozhodnutí žalovaného konstituuje nárok na zaplacení příslušné částky oproti převedení vodohospodářského majetku či přikázání takového majetku do vlastnictví obce (srov. rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 23. 6. 2021, čj. 31 A 120/2019-404, bod 35). Avšak Nejvyšší správní soud dospěl k odlišnému závěru. Nárok na vrácení (části) vloženého majetku podle něj zakládají vystoupivší obci přímo stanovy svazku. K vypořádání majetku ale podle Nejvyššího správního soudu musí vždy dojít smlouvou, jelikož to je jediný způsob, který předvídají stanovy. Brání-li některá ze smluvních stran uzavření takové smlouvy, může žalovaný na základě návrhu druhé ze stran rozhodnout o nahrazení projevu vůle, tj. o povinnosti uzavřít smlouvu, obdobně jako v občanském soudním řízení (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 3. 2023, čj. 6 As 269/2021-47, a ze dne 25. 4. 2023, čj. 8 As 224/2021-182).
37. V týchž rozsudcích pak Nejvyšší správní soud korigoval i názor zdejšího soudu, že pravidla pro majetkové a finanční vypořádání obsažená ve stanovách spolu úzce souvisejí a musí se uplatňovat společně. Krajský soud měl za to, že žalovaný nemůže izolovaně rozhodovat o převodu vlastnického práva k majetku, aniž by zároveň uložil obci zaplatit SVAKu částku vyplývající z čl. 12.7 a 12.8 stanov, a opačně – nelze určit výši finančního vypořádání, dokud není jasné, jaký majetek se má vrátit obci a jaký zůstává SVAKu. Samostatné vypořádání dílčí části majetku by mělo být vyhrazeno jen pro výjimečné situace, například objeví-li se dodatečně nevypořádaný majetek (srov. rozsudky Krajského soudu v Brně ze dne 24. 10. 2019, čj. 29 A 83/2013-466, bod 41, ze dne 23. 3. 2023, čj. 62 A 154/22020-184, bod 52, či výše citovaný rozsudek téhož soudu čj. 31 A 120/2019-404, bod 36). Nejvyšší správní soud uznal, že finanční vypořádání s vypořádáním majetkovým souvisí a nepochybně by v obecné rovině bylo vhodnější a přehlednější tyto závazky vypořádat v jednom řízení. Avšak zdůraznil, že ze znění stanov nevyplývá, že by se jednalo o vzájemně podmíněné závazky, a tedy by muselo vždy dojít ke komplexnímu vypořádání jedinou smlouvou. *„Není tudíž vyloučeno, aby se stěžovatel domáhal v jednom sporu pouze uzavření smlouvy o převodu vlastnického práva k majetku dle čl. 12.6 stanov. Splnění této povinnosti svazkem není podmíněno splněním žádné povinnosti obcí. Závazky obce vůči svazku podle čl. 12.7 či 12.8 stanov mohou být předmětem jiné smlouvy“* (srov. výše citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 8 As 224/2021-182).
38. Nutno dodat, že Nejvyšší správní soud vyslovil výše uvedené závěry v případech, kde šlo o majetkové vypořádání mezi obcemi a SVAK, tj. o vydání vodovodní a kanalizační infrastruktury. Podle krajského soudu jde však o závěry obecné, které lze aplikovat i na vypořádání finanční, tj. na kompenzaci ve formě výplaty peněz.

39. Jen pro úplnost upozorňuje krajský soud i na nejnovější rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 5. 2023, čj. 10 As 350/2022-56, který dovodil neplatnost dohod o převodu hmotného majetku uzavřených mezi obcí a SVAKem za situace, kdy nedošlo k jejich schválení zastupitelstvy obcí.

Právní posouzení

40. Napadené rozhodnutí nemohlo v soudním přezkumu obstát již z toho důvodu, že podle aktuální judikatury Nejvyššího správního soudu (citované výše) nemohl žalovaný přiznat obci Bítovčice nárok na finanční vypořádání konstitutivním rozhodnutím. Majetkové i finanční vypořádání je podle stanov svazku primárně věcí dohody mezi vystupující obcí a SVAKem. Pokud se dohodu nepodaří uzavřít, může žalovaný k návrhu jedné ze stran nahradit projev vůle druhé strany, tedy akceptovat za ni navrženou dohodu o finančním vypořádání (popř. přímo určit obsah smlouvy, k tomu viz níže). I toto rozhodnutí se vydává ve sporném řízení podle § 141 odst. 1 správního řádu. Ovšem podrobnější pravidla posouzení věci ve správním právu chybí a nezbude, než si vypomoci civilním právem (na základě § 170 správního řádu občanským zákoníkem, na základě analogie případně též občanským soudním řádem).
41. Soud zrušil napadené rozhodnutí jako celek (ve všech jeho výrocích), neboť nákladový výrok má akcesorickou povahu. To znamená, že závisí na výroku ve věci samé a musí následovat jeho osud (srov. usnesení Ústavního soudu ze dne 2. 11. 2021, sp. zn. I. ÚS 2625/21 či rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 27. 5. 2013, čj. 44 A 12/2013-21). Navíc ve sporném řízení je povinnost hradit náklady řízení závislá na úspěchu ve věci (§ 141 odst. 11 správního řádu), který nyní nelze předjímat. Žalovaný tedy musí v novém řízení rozhodnout znovu i o jeho nákladech.
42. Zde by mohl tento rozsudek skončit. Návrh obce Bítovčice byl, jak se ukazuje, právně nepřipustný (byť to jistě nebylo na první pohled zjevné) a celé řízení tak bylo od počátku vedeno chybně. Věc se tak ocitá znovu na samém začátku. Bylo by proto předčasné hodnotit závěry, k nimž žalovaný dospěl v procesně vadném rozhodnutí. Přesto ale cítí krajský soud potřebu dát krajskému úřadu v tomto nelehkém případě alespoň základní přehled otázek, které si bude muset v novém řízení ujasnit, a dále připomenout právní názory, které již v rozhodnutích krajského soudu zazněly, s vyjasněním, které z těchto názorů platí i nadále a které jsou naopak s nově přijatým náhledem Nejvyššího správního soudu neslučitelné.
43. Nejprve bude muset krajský úřad vyřešit otázku, jak má naložit s podaným návrhem. Má jej bez dalšího zamítnout jako nepřipustný a nechat na obci, zda podá návrh nový, nebo jí má umožnit, aby svůj stávající návrh jen upravila v intencích aktuální judikatury (např. tak, že požaduje nahrazení projevu vůle SVAKu se smlouvou o finančním vypořádání, jejíž text vypracuje a k návrhu připojí)? Záleží samozřejmě i na postoji samotné obce, zda bude chtít svůj návrh změnit, nebo zda setrvá na návrhu tak, jak byl podán.
44. Pokud obec svůj návrh upraví nebo podá nový, znějící na nahrazení projevu vůle či určení obsahu smlouvy, bude si možná krajský úřad klást otázku, zda je vůbec povinen o něm rozhodnout. Nemohl by obec odkázat na obecný soud? Nikoliv. Krajský soud již dříve vyslovil jednoznačný závěr, že pod „spor z veřejnoprávní smlouvy“ je třeba zahrnout „i otázku požadavku na nahrazení projevu vůle, která má svůj původ právě ve veřejnoprávní smlouvě, tedy která souvisí s uvedenými (dílčími) nároky z takové smlouvy“ (srov. rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 30. 9. 2021, čj. 29 A 19/2019-278, bod 29). Na tomto názoru zdejší soud setrvává.

45. Odpověď na první procesní otázku (zda připustit změnu návrhu) se může ukázat jako klíčová zejména s ohledem na možnou námitku promlčení, jak ji avizoval SVAK ve své žalobě. Úprava návrhu by vedla k zachování původního data jeho podání. Může mít ale námitka promlčení vůbec šanci na úspěch? Krajský soud v minulosti tvrdil, že nikoliv (srov. rozsudek zdejšího soudu ze dne 20. 7. 2021, čj. 31 A 103/2019-233, body 36-38, či výše citovaný rozsudek čj. 62 A 154/2020-177, bod 41). Tu ovšem krajský soud vycházel z předpokladu, že nárok na vypořádání s vystupující obcí nezakládají účastníkům právního vztahu stanovy, nýbrž až jejich vzájemná dohoda či konstitutivní rozhodnutí správního orgánu. Promlčení lhůta tak před uzavřením dohody či nabytím právní moci konstitutivního rozhodnutí vůbec nemůže začít běžet. Nejvyšší správní soud však dospěl k opačnému závěru, tedy že nárok na vypořádání ze stanov přímo vyplývá. Promlčení tak rozhodně nelze předem vyloučit, přinejmenším ne na základě argumentů, které krajský soud dosud použil. Ostatně i sám krajský soud se v jiném případě, kde šlo dokonce přímo o nahrazení projevu vůle obce vystupující ze SVAKu se smlouvou o finančním vypořádání, vyjádřil v tom smyslu, že o promlčení nároku na uzavření takové smlouvy uvažovat lze (srov. výše citovaný rozsudek Krajského soudu v Brně čj. 29 A 19/2019-278, body 44-47). Jestliže by tedy příslušná námitka byla vznesena, bylo by nutné se s otázkou promlčení přesvědčivě vypořádat (mj. zhodnotit její možný rozpor s dobrými mravy).
46. Pokud jde o použitelnou právní úpravu, ani v občanskoprávních předpisech nenajdeme ustanovení, které by se zabývalo přímo nahrazením projevu vůle či určením obsahu smlouvy mezi dobrovolným svazkem obcí a jeho vystupujícím členem. Nezbude tedy než použít ustanovení svou povahu nejbližší, konkrétně upravující smlouvu o smlouvě budoucí (srov. Vedral, J. Správní řád. Komentář. 2. vydání. Praha: BOVA POLYGON, 2012, s. 1091-1092). Inspirativní v tomto směru může být postup Nejvyššího soudu, který přikázal nižším soudům, aby tato ustanovení analogicky aplikovaly na spor o uzavření dohody vlastníků provozně souvisejících kanalizací (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 4. 2020, sp. zn. 33 Cdo 1109/2018, kde šlo o spor mezi SVAKem a vystoupivším městem Jihlavou).
47. Klíčová se ovšem jeví otázka, jaká civilní úprava bude na toto rozhodování dopadat – zda starý, či nový, tj. nyní účinný občanský zákoník (tedy zda zákon č. 40/1964 Sb., či zákon č. 89/2012 Sb.). Zejména se to projeví při hodnocení návrhu smlouvy. Ten totiž nemusí být z pohledu krajského úřadu perfektní – může obsahovat nedůvodné nároky, nepřípustná smluvní ujednání nebo může vykazovat nejrůznější formální chyby. Jak se má v takové situaci krajský úřad zachovat? Má návrh zamítnout s tím, že kvůli vadám smluvního návrhu nemůže projev vůle druhé strany nahradit? Nebo má svůj předběžný náhled sdělit navrhovateli a umožnit mu svůj návrh upravit? Či má dokonce v součinnosti se stranami určit obsah smlouvy sám?
48. Zjednodušeně řečeno, starý občanský zákoník předpokládal, že již při sjednání smlouvy o smlouvě budoucí se strany dohodly na podstatných náležitostech budoucí smlouvy, takže soud pak již pouze nahradil projev vůle jedné ze stran na hotové smlouvě. Naproti tomu podle nyní účinného občanského zákoníku postačí, pokud si strany ujednají obsah smlouvy o smlouvě budoucí alespoň obecným způsobem. Chybějící ustanovení pak může doplnit soud, neboť ten se neomezuje jen na nahrazení projevu vůle, ale určí obsah smlouvy podle účelu, který má uzavření budoucí smlouvy zřejmě sledovat, přičemž vychází z návrhů stran a přihlédne se k okolnostem, za kterých byla smlouva o smlouvě budoucí uzavřena, jakož i k tomu, aby práva a povinnosti stran byly poctivě uspořádány (§ 1787 odst. 2 občanského

zákoníku, pro podrobnější výklad srov. též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2023, čj. 5 As 1/2022 - 125, body 38-45).

49. Časovou působností občanského zákoníku v nynější situaci se judikatura správních soudů dosud nezabývala. Jako první si ji tudíž bude muset ujasnit krajský úřad. Krajský soud zde může nanejvýš načrtnout určitá ideová východiska.
50. Vyjít bude třeba z toho, že SVAK byl v roce 1993 založen jako zájmové sdružení právnických osob, tedy jako právnická osoba soukromého práva (§ 20i starého občanského zákoníku, na který se odvolává čl. 1.1 stanov svazku). To by mohlo vést k závěru, že by se na vypořádání s vystupujícím členem měl aplikovat starý občanský zákoník (§ 3051 nového občanského zákoníku podřizuje zájmová sdružení právnických osob dosavadním právním předpisům). Bude ovšem nutné zjitit, zda následně, po roce 2000, nesplnil SVAK zákonné podmínky a netransformoval se plně v dobrovolný svazek obcí, tedy v právnickou osobou veřejného práva (§ 151 odst. 5 v kombinaci s § 49 odst. 3 obecního zřízení). Pak by byl poměr mezi vystupující obcí a SVAKem ryze veřejnoprávní a nebylo by zřejmě možné najít v občanském zákoníku – jakožto předpisu soukromoprávním – přechodné ustanovení, jež by na tuto věc přímo dopadalo. Krajský úřad ovšem podle něčeho rozhodnou právní úpravu určit musí. V úvahu připadá analogická aplikace některého z přechodných ustanovení – např. připodobnit dobrovolný svazek obcí spolku (§ 3041 odst. 1 občanského zákoníku), zdůraznit smluvní povahu jednání jednotlivých obcí při vzniku jejich dobrovolného svazku (§ 3028 odst. 3 věta první občanského zákoníku), či umožnit stranám, aby si rozhodné právo určily dohodou (§ 3028 odst. 3 věta druhá občanského zákoníku). Nahlížet na celou věc lze také tak, že se má užít zejména procesní civilní úprava umožňující rozhodnout spor mezi stranami (určit obsah smlouvy o vypořádání), a tudíž se bude postupovat podle nyní účinných občanskoprávních předpisů. S dalšími možnými výkladovými přístupy jistě přijdou strany sporu. Každopádně bude muset krajský úřad vzít v úvahu výjimečnost situace, kdy se již samotné civilní předpisy upravující smlouvu o smlouvě budoucí aplikují na vystoupení obce z dobrovolného svazku na základě *analogie iuris*. S tím strany právního vztahu v době jeho vzniku těžko mohly počítat. Tomu ostatně odpovídá „kvalita“ jejich smluvního ujednání v té části stanov, která se týká majetkového a finančního vypořádání při ukončení členství. Jen těžko zde lze najít všechny podstatné náležitosti smluv o majetkovém a finančním vypořádání, neboť úprava ve stanovách je celkově kusá a mezerovitá.
51. Na to pak navazuje nejtěžší otázka celého případu, tedy zda vůbec lze vystoupivší obci přiznat nárok na jakékoliv finanční vypořádání. Stanovy samotné totiž výslovně upravují pouze nárok SVAKu na vrácení peněz, jimiž přispěl na vybudování místního infrastrukturního majetku nad podíl investičních prostředků příslušejících vystupující obci dle vloženého majetku (čl. 12.7), a nárok SVAKu na úhradu zbývajících částí úvěru, jímž by byl případně zatížen společný infrastrukturní majetek (čl. 12.8). Pokud si tedy chce naopak vystoupivší obec nárokovat výplatu peněz od SVAKu, musí tak činit buď s argumentací, že to vyplývá z rozšiřujícího výkladu některého z článků stanov či z jeho analogické aplikace, nebo by měla půdorys stanov zcela opustit a otevřeně přiznat, že se dovolává pouze dobrých mravů, obecných zásad spravedlnosti či analogické aplikace předpisů občanskoprávních (např. těch, jež upravují vypořádání spoluvlastnictví). Právě touto cestou se v minulosti vydal ve svých úvahách i Krajský soud v Brně s odvoláním na to, že stanovy svazku jsou zjevně neúplné a zakládající obce z nich nemohly vyrozumět, že ony při vystoupení ze

svazku na žádné finanční vypořádání nárok mít nebudou (srov. výše citovaný rozsudek čj. 29 A 54/2014-314, body 55-57).

52. Nakolik jsou ale tyto úvahy použitelné nyní, po zásahu Nejvyššího soudu, zůstává otázkou. Nově přijatý koncept, který spočívá v analogické aplikaci ustanovení upravujících smlouvu o smlouvě budoucí, nasvědčuje spíše tomu, že obsah takovéto smlouvy by měl být předem určen. Vycházet by se mělo především z toho, co si strany na počátku svého vztahu dohodly. To nedává příliš prostoru pro spravedlnostní úvahy, jež by překračovaly rámec schválených stanov svazku. Nelze ale vyloučit, že strany sporu přijdou s kreativními výklady právní úpravy a judikatury, jimiž se budou pokoušet co nejvíce rozšířit okruh nároků, jež by měla pokrývat smlouva o finančním vypořádání, jejíž obsah by měl krajský úřad určit nebo na níž by měl nahradit projev vůle druhé smluvní strany. Nelze ani vyloučit, že strany se budou pokoušet kombinovat obě dosavadní cesty vedoucí k vypořádání, tj. budou požadovat nahrazení projevu vůle na smlouvě o finančním vypořádání u otázek stanovami alespoň rámcově upravených, a souběžně s tím vydání konstitutivního rozhodnutí o existenci nároku u otázek, o nichž stanovy mlčí. Krajský úřad bude muset na takové snahy především reagovat tak, aby jeho úvahy byly jasné, srozumitelné a pro soud přezkoumatelné. Jinak hrozí, že celý spor bude pokračovat dalším nekonečným kolotočem rušených a znovu vydávaných správních rozhodnutí.
53. Zda jsou stanovy úplné a zda lze kterékoliv ze stran přiznat jakékoliv finanční vypořádání nad jejich rámec, bude tedy muset v první řadě (po případné úpravě či podání nového návrhu) posoudit krajský úřad. Krajský soud tu učiní jen tři stručné poznámky. Za první, tuto věc rozhodně nelze srovnávat s případem jiného dobrovolného svazku obcí, na který odkazoval ve své žalobě SVAK (rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 19. 11. 2020, čj. 62 A 152/2018-102, zejm. body 13 a 23, a potvrzující rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 6. 2021, čj. 7 As 363/2020-48). Tam totiž stanovy svazku obsahovaly jednoznačné ustanovení, že *„vystupující člen nemá nárok na vrácení členského příspěvku ani na vypořádací podíl z majetku svazku“*. Dokonce i přes to se krajský soud ve svém rozhodnutí zabýval proporcionalitou takového řešení a zda vystoupivší obec obdržela za své plnění do svazku nějaké protiplnění (bod 26 citovaného rozsudku). Za druhé, proti SVAKu hovoří jeho dosavadní praxe, konkrétně způsob vypořádání s městem Jihlavou. SVAK se nyní snaží vytvořit dojem, že vypořádání s městem Jihlavou bylo chybou, kterou nelze opakovat u dalších obcí. Přesto tento krok mohl vytvořit legitimní očekávání u vystupujících obcí, že jim nárok na určité vypořádání nad rámec výslovné úpravy ve stanovách svědčí. Argumentace SVAKu o tom, že vyrovnání s městem Jihlavou bylo založeno na špatné judikatuře Krajského soudu v Brně, proti které se nemohl bránit (neboť krajský soud vydal rušící rozhodnutí), je zcela nedůvodná. SVAK mohl brojit proti názorům krajského soudu i v navazujícím řízení před správním orgánem a podat (opět) žalobu ke Krajskému soudu v Brně a následně kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu. SVAK namísto toho zvolil cestu smírného řešení. Těžko se tak nyní může dovolávat nesprávnosti svého vlastního postupu. Konečně za třetí, SVAK dal i v nynějším případě jednoznačně najevo, že ani on sám nepovažuje úpravu vypořádání s vystupujícími členy ve svých stanovách za uspokojivou a vyčerpávající. V čl. 5 návrhu smlouvy o majetkovém vypořádání, který předložil obci Bítovčice po jejím vystoupení (č. 1. 39 soudního spisu), totiž požadoval uhradit cca 9 tis. Kč jako kompenzaci za předané vodoměry a cca 19 tis. Kč jako náhradu nákladů souvisejících s vystoupením obce. To jsou finanční nároky, které ze stanov svazku vůbec nevyplynou.

54. Konečně krátkou zmínku si v zájmu ekonomie dalšího řízení zaslouží otázka zajištění důkazů o hospodaření SVAKu. Té se věnoval zdejší soud ve svém výše citovaném rozsudku čj. 62 A 154/2020-177, kde šlo o nárok na finanční vypořádání, který uplatnil SVAK vůči svému bývalému členu, městysu Luka nad Jihlavou. V platnosti zůstává závěr, že s ohledem na postavení a povinnosti SVAKu, jež plynou ze zakladatelské smlouvy a ze stanov, nese ve sporném řízení důkazní břemeno ohledně skutkových podkladů pro provedení vypořádání členství primárně SVAK. SVAK tudíž tíží důkazní břemeno ohledně toho, zda vystoupivší členské obce přecerpaly investiční prostředky připadající na jejich majetkový podíl ve svazku. Pakliže SVAK své důkazní břemeno neunes, nemůže to jít k tíži vystoupivších obcí. Proto, nevylád-li potřebné důkazy, musí SVAK ve sporném řízení, které není ovládáno zásadou vyšetřovací, nést procesní neúspěch (srov. body 40, 49-50, 60-68, 71-72, 74 a 92 výše citovaného rozsudku).

V. Závěr a náklady řízení

55. Na základě výše uvedených úvah shledal soud obě žaloby důvodné, proto napadené rozhodnutí pro vady řízení zrušil [§ 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s.; obdobně viz i rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 31. 5. 2023, čj. 62 A 6/2021-138] a věc vrací žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). Návrh na vydání konstitutivního rozhodnutí nebyl – jak ukázala až nedávná judikatura Nejvyššího správního soudu – právně přípustný. Na to bude muset žalovaný v dalším řízení reagovat.
56. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Strany žalující měly ve věci plný úspěch, proto mají vůči straně žalované právo na náhradu nákladů, které v řízení před soudem účelně vynaložily. Náklady obou žalobců jsou totožné. Spočívají v zaplaceném soudním poplatku za žaloby ve výši 3 000 Kč a v nákladech právního zastoupení v řízení před krajským soudem. Oba žalobci byly v řízení před krajským soudem zastoupeny advokáty, kteří učinili každý celkem 2 úkony právní služby ve smyslu vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif) – šlo o převzetí a přípravu zastoupení [§ 11 odst. 1 písm. a) advokátního tarifu; tento úkon je třeba uhradit bez ohledu na to, že právní zástupce zastupoval účastníka již ve správním řízení – srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 3. 2011, čj. 1 As 21/2011 - 52, č. 2414/2011 Sb. NSS], písemné podání soudu ve věci samé, tj. podání žaloby. Písemné podání zástupce SVAK ze dne 22. 3. 2022 soud za úkon právní služby nepovažoval, neboť neobsahovalo žádnou novou právní argumentaci (vše vylíčil v žalobě) a ani z něj nevyplynuly žádné nové skutkové okolnosti, jež by byly pro věc podstatné (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 7. 2010, čj. 7 Afs 56/2010 - 59). Navíc v době jeho podání SVAK věděl, že krajský soud spojil řízení o obou žalobách do jednoho, proto nemusel svou argumentaci znovu opakovat. Za jeden úkon náleží podle § 7 bodu 5 aplikovaného na základě § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu odměna ve výši 3 100 Kč. Zástupcům dále náleží náhrada hotových výdajů podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu ve výši 300 Kč za každý úkon. Jak krajský soud ověřil ze systému ekonomických subjektů Ares, oba advokáti jsou plátcí DPH. Proto se tento nárok zvyšuje o částku 714 Kč odpovídající dani ve výši 21 %, kterou je advokát povinen z odměny za zastupování odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, a to na 4 114 Kč za jeden úkon, celkem tedy za všechny úkony 8 228 Kč (2 x 4 114 Kč). Výše nákladů právního zastoupení za celé řízení tudíž činí u obou žalobců totožně 8 228 Kč a výše soudních poplatků 3 000 Kč. Celkem má strana žalovaná uhradit každému ze žalobců 11 228 Kč.

57. Obecná třídní lhůta pro splnění povinnosti uložené soudem (§ 160 odst. 1 o. s. ř.) by pro účely úhrady nákladů soudního řízení správního nebyla přiměřená. Jednak proto, že rozsudky správních soudů nabývají právní moci již okamžikem doručení (§ 54 odst. 5 s. ř. s.), a jednak proto, že podle zkušeností správních soudů mají správní orgány problém takto krátké lhůty dodržet s ohledem na své vnitřní administrativní členění a nutnost schválit odeslání peněz příslušným vedoucím zaměstnancem. Proto ji soud prodloužil na jeden měsíc.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních právních předpisů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 31. 5. 2023

Mgr. Milan Procházka v.r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje: J. P.